

DR. FRAN JESENKO (1875 – 1932)

*»Človek kakor trava rase
ni ga bilo ni ga spet«*

(napis na nagrobniku dr. Frana Jesenka)

Fran Jesenko se je rodil v loški ključavničarski rodbini v Karlovcu (danes Kopališka ulica) v Škofji Loki. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, po končani srednji šoli pa se je vpisal na filozofsko fakulteto dunajske univerze in se usposobil za poučevanje botanike, zoologije, mineralogije in kemije. Postal je doktor znanosti.

Med leti 1901 do 1908 je poučeval, vzgajal in bil perfekt v bogatih družinah po Evropi in svetu. Ob teh potovanjih se je izpopolnjeval tudi v znanju številnih jezikov in postal pravi poliglota.

Jeseni leta 1908 je dr. Jesenko na dunajski univerzi postal asistent – demonstrator na rastlinogojski postaji visoke šole za poljedelstvo in se posvečal študiju rastlinske fiziologije. Delal pa je tudi na pariškem inštitutu Vilmorin (Francija) in v inštitutu Uppsala in Stockholm (Švedska). Ob svojem delu je pisal in objavljajl številne znanstvene članke s področja svojih raziskav, predvsem genetike (križanje pšenice in rži).

Njegovo znanstveno delo je prekinila prva svetovna vojna, saj je bil že leta 1914 vpoklican in se kot konjeniški kapetan bojeval na ruskem bojišču. Pozneje je bil tudi ranjen, a se kljub temu srečno vrnil z bojišča po koncu vojne.

Po vojni je bil imenovan za rednega profesorja botanike na univerzi v Ljubljani, pri čemer si je ob svojem delu prizadeval za iskanje slovenskih izrazov za razne pojme rastlinske anatomije in fiziologije.

Pri svojem delu je spoznaval bogato naravo domovine in je bil eden izmed pobudnikov za razglasitev Triglavskega narodnega parka. Navdušen nad tamkajšnjo naravo je s svojimi študenti ob Triglavskih jezerih preživljal poletne tedne, prirejal pohode in proučeval gorsko floro.

Ob svojem bivanju v severnih evropskih deželah se je navdušil za zimske športe in ob vrnitvi v domovino postal eden izmed pionirjev slovenskega razvoja smučanja. Bil je prvi predsednik Smučarske zveze Jugoslavije, nas zastopal na prvi zimsko-športni mednarodni konferenci v Pragi in vodil našo zimsko ekipo na mednarodnih tekmovanjih na Češkem.

Pripravila: Biljana Ristić,
kustosinja Loškega muzeja Škofja Loka